

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaikiin (1503/2016) ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin. Laissa säädetään mm. varhaiskasvatuksesta perittävän maksun määräytymisestä sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytymisen perusteena olevista tuloista. Maksut määräytyvät perheen koon ja tulojen mukaan prosenttiperusteisesti. Elokuun 2024 alusta voimaan tulevista varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistuksista on 4.12.2023 annettu opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoitus (1062/2023).

PERHEEN KOKO, TULORAJAT JA MAKSUPROSENTIT

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsi on kirjoilla. Mikäli lapsi käyttää varhaiskasvatuspalveluja vain asuessaan sen huoltajan luona, jossa ei ole kirjoilla, niin maksu määrätään tämän perheen tulojen mukaan.

Perheen tulot

Perheen tuloja ovat varhaiskasvatuspalveluja käyttävän lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajansa sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avioliitossa elävän henkilön tulot. Tuloiksi luetaan veronalaiset ansio- ja pääomatulot, lomarahat sekä verosta vapaat tulot. Lasten tuloja voivat olla esim. perhe-eläke, korkotulo, elatusapu tai –tuki. Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon suoritettut elatusavut ko. perheen ulkopuolisille lapsille sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut kustannukset. Varhaiskasvatusmaksu määrätään toistaiseksi tai määräaikaisesti joko to-dennettävissä olevien tai arvioitujen tulojen perusteella.

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7§:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla.

Tuloina ei oteta huomioon:

- lapsilisää
- vammaisuuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta
- kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta
- asumistukea
- tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
- sotilasavustusta
- rintamalisää
- opintorahaa
- aikuiskoulutustukea,
- opintotuen asumislisää
- toimeentulona maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaista yllä-pitokorvausta
- julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain (916/2012) mukaista kulukorvausta
- opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia
- perhehoidon kustannusten korvauksia
- lasten kotihoidon tukea. (11.5.2007/585).

Kuukausimaksu

Varhaiskasvatuksen toimintakausi on 1.8.–31.7. Mikäli lapselle on varattu varhaiskasvatuspaikka elokuusta lähtien, peritään asiakasmaksua enintään 11 kuukaudelta toimintakauden aikana. Maksuton kuukausi on heinäkuu. Oikeus maksuttomaan kuukauteen säilyy muutettaessa kunnasta toiseen.

Perheen koko ja tulorajat:

Perheen henkilömäärä	Tuloraja	Maksuprosentti 1.8.2024 €/kk
2	4 066	10,7 %
3	5 245	10,7 %
4	5 956	10,7 %
5	6 667	10,7 %
6	7 376	10,7 %

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 275 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Perheen bruttotuloista vähennetään perhekoon mukainen tuloraja. Jäljelle jäävästä summasta lasketaan 10,7 %, jolloin saadaan lapsikohtainen **kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu**

Maksun enimmäismäärä nuorimmasta varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta on 311 euroa kuukaudessa. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta määrätään maksu, joka on enintään 124 euroa tai 40 prosenttia nuorimman lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä kuukausimaksu on 20 prosenttia ensimmäisen lapsen kokoaikaisesta asiakasmaksusta. Alin perittävä lapsikohtainen kuukausimaksu on 30 euroa (§7). Maksun määrä pyöristetään lähimpään euromäärään (§4).

Tulotietojen toimittaminen

Tulotiedot toimitetaan täyttämällä tuloseselvityskaavake liitteineen viimeistään hoidon aloittamiskuukauden loppuun mennessä. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määrätään sen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todennettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella. Mikäli perhe ei ilmoita tulojaan, peritään korkein maksu. Jos perheen koko muuttuu tai perheen tulot muuttuvat olennaisesti toimintavuoden aikana, perheen on tehtävä uusi tuloseselvitys liitteineen maksun uudelleen määräämistä varten.

Olennaiseksi muutokseksi katsotaan maksun perusteena olevien bruttotulojen 10 % muutos. Muutos tehdään seuraavan kalenterikuukauden alusta. Lyhytaikainen tulonmuutos (1–2 kk) ei vaikuta asiakasmaksuun. Alentuvia maksuja ei muuteta takautuvasti. Uuden toimintakauden (1.8.) alusta tehtäviin tarkistuksiin tuloseselvitys on toimitettava elokuun loppuun mennessä.

Maksupäätös voidaan oikaista, mikäli se osoittautuu virheelliseksi. Jos maksun määrääminen on perustunut perheen antamiin virheellisiin tai puutteellisiin tietoihin, voidaan todellisten tulotietojen mukainen maksu periä takautuvasti enintään vuoden ajalta. Varhaiskasvatuksen esimies voi hakemuksesta jättää perimättä tai alentaa määrättyä maksua elatusvelvollisuuden, toimeentuloedellytysten ja huollollisten näkökohtien perusteella. Hakemukset, vahvoine perusteluineen toimitetaan varhaiskasvatuksen esimiehelle.

Tulorekisterin hyödyntäminen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa

1.1.2020 alkaen kunnat ovat alkaneet saada tarvittaessa palkkatietoja valtakunnallisesta tulorekisteristä. 1.1.2021 alkaen tulorekisteristä saadaan myös eläke- ja etuus-

tietoja. Tulorekisterin tietoja käytetään tarvittaessa perheen tulotietojen tarkentamiseen. Asiakasperheillä on edelleen tulotietojen toimittamisvelvollisuus.

Varhaiskasvatusajan vaikutus asiakasmaksuun

Asiakasmaksu määritellään ja peritään sovittujen toiminta-aikojen perusteella. Varhaiskasvatuksen alkaessa tunnit määritellään perheen kanssa. Mikäli tuntien määrä ei ole tiedossa, ne arvioidaan. Sovittujen tuntien toteutumista tarkastellaan kolmen (3) kuukauden jaksoissa. Mikäli sovittu tuntimäärä ylittyy kuukaudessa, peritään maksu seuraavan tuntirajan mukaan. Jos ylitys toistuu, tarkistetaan maksu vastaamaan todellista tarvetta.

Esiopetuksen osuus (84 tuntia kuukaudessa) on maksutonta. Maksuttoman esiopetuksen lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsevan lapsen asiakasmaksu on tuntirajojen mukainen. Asiakasmaksua ei muuteta koulujen syys-, joului- ja talvilomien ajaksi. Kesäajalta (kesä –heinäkuu) peritään esiopetusikäisiltä normaalinkuukausimaksun mukainen maksu.

Taulukossa ilmoitetut prosenttiluvut kertovat kuinka monta prosenttia varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on täydestä tulojen mukaisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksusta erilaisissa tapauksissa.

Varattu hoitoaika tuntia/kk	Maksuperuste	max. €/kk
0–20	20 %	62,00
21–40	30 %	93,00
41–60	40 %	124,00
61–85	50 %	156,00
86–115	65 %	202,00
116–135	80 %	249,00
136–160	90 %	280,00
yli 161	100 %	311,00

Maksun määrä pyöristetään lähimpään euromäärään.

Maksun periminen poissaolojen ajalta

Varhaiskasvatuksen toimintakausi on 1.8.–31.7. Mikäli lapselle on varattu varhaiskasvatuspaikka elokuusta lähtien, peritään asiakasmaksua enintään 11 kuukaudelta toimintakauden aikana. Maksuton kuukausi on heinäkuu.

Lapsen hoidon alkaessa tai päättyessä kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään hoitotuntien lukumäärän mukaan kuukausimaksua alhaisempana.

Lapsen isän ollessa jo varhaiskasvatuksen aloittaneesta lapsesta myönnetyllä isyysrahaudella, ei maksua peritä lainkaan tästä lapsesta eikä lapsella ole oikeutta käyttää varhaiskasvatuspaikkaa kyseisinä päivinä. Isyysrahajaksosta johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskuttaminen

Sivistyslautakunta on päättänyt kokouksessaan 14.9.2021 § 52, että varhaiskasvatuksessa peritään tuntiperustainen maksu lapselle arvioidun tuntimäärän mukaisesti 1.8.2021 alkaen.

Laskutus perustuu toteutuneisiin läsnäolotunteihin sen maksuluokan mukaisesti mikä on esitetty yllä olevassa taulukossa. Varhaiskasvatuksen esimiehellä on oikeus periä asiakasmaksu arvioidun tuntimäärän mukaisesti, mikäli läsnäolotunteja on peruttu perusteettomasti.